

نمایش قدرت سیاسی حزب الله با مشارکت در فرآیند سیاسی لبنان

مؤلف

مهدی شریعت ناصری

دانشیار ارشد علوم سیاسی

www.ketab.ir

انتشارات قانون یار

۱۴۰۰

سرشناسه	: شریعت ناصری، مهدی، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: نمایش قدرت سیاسی حزب الله با مشارکت در فرآیند سیاسی لبنان / مولف مهدی شریعت ناصری.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات قانون یار، ۱۳۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۵۱۴-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: حزب الله (لبنان)
موضوع	: Hizballah (Lebanon)
موضوع	: شیعیان -- لبنان -- فعالیت های سیاسی
موضوع	: Shiites -- Political activity -- Lebanon
موضوع	: لبنان -- سیاست و حکومت -- قرن ۲۰ م.
موضوع	: Lebanon -- Politics and government -- 20th century
موضوع	: لبنان -- سیاست و حکومت -- قرن ۲۱ م.
موضوع	: Lebanon -- Politics and government -- 21st century
رده بندی کنگره	: ۶۵/۸۷DS
رده بندی دیویی	: ۹۲۰۳۳/۹۵۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۶۰۳۳۲۲
وضعیت رکورد	: فیبا

انتشارات قانون یار

نمایش قدرت سیاسی حزب الله با مشارکت در فرآیند سیاسی لبنان

تألیف: مهدی شریعت ناصری

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول-۱۴۰۰

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۴۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۵۱۴-۱

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹

۰۲۱۶۶۹۷۹۵۲۶

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
فصل اول.....	۱۱
کلیات.....	۱۱
بخش اول: بررسی حقوقی موضوع.....	۱۱
بخش دوم: ضرورت و اهمیت تالیف این اثر علمی.....	۱۴
بخش سوم: سوالات و فرضیات مطروحه.....	۱۴
بند اول: سوال اصلی.....	۱۴
بند دوم: فرضیه های مطروحه.....	۱۵
بخش چهارم: تعریف مفاهیم.....	۱۵
بخش پنجم: پیشینه ادبیات علمی و تحقیقاتی.....	۱۶
فصل دوم.....	۲۱
بررسی وضعیت شیعیان لبنان.....	۲۱
بخش اول: مقدمه.....	۲۱
بخش دوم: وضعیت جمعیت کشور لبنان.....	۲۳
بخش سوم: وضعیت شیعیان کشور لبنان.....	۲۴
بند اول: پیشینه شیعیان در کشور لبنان.....	۲۵
بند دوم: اوضاع شیعیان لبنان در حوزه اجتماعی و اقتصادی.....	۲۸
بخش چهارم: وضعیت کنونی کشور لبنان.....	۳۰
بخش پنجم: وضعیت سیاسی شیعیان در کشور لبنان.....	۳۱
بند اول: میراث تاسف بار شیعیان لبنان.....	۳۲
بند دوم: ساختار شیعیان در کشور لبنان.....	۳۲
بند سوم: محل زندگی شیعیان در کشور لبنان.....	۳۴

بند چهارم: وضعیت شیعیان دوازده امامی در لبنان	۳۵
بخش ششم: هم پیمان شدن سیاسی شیعیان لبنان	۳۷
بند اول: توسعه سیاسی ناموزون	۳۸
بند دوم: توسعه سیاسی شیعیان و عوامل موثر آن	۳۹
نتیجه گیری	۴۶
فصل سوم	۴۹
بررسی روند شکل گیری حزب الله در لبنان از منظر جنبش های اجتماعی	۴۹
بخش اول: مقدمه	۴۹
بخش دوم: مشخصه جنبش های اسلامی	۴۹
بخش سوم: بررسی حضور جنبش های اجتماعی - اسلامی	۵۳
بخش چهارم: تکامل شکل گیری جنبش اسلامی حزب الله طبق نظریه جنبش اجتماعی	۵۸
بخش پنجم: شکل گیری حزب الله در لبنان بر اساس نظریه جنبش اجتماعی	۵۹
بخش ششم: نظریه جنبش اجتماعی و عمل گرایی اسلامی	۶۰
بخش هفتم: شکل گیری عمل گرایی شیعی در لبنان براساس نظریه جنبش اجتماعی	۶۷
بند اول: نقش حملات اسرائیل به لبنان در شکل گیری جنبش مقاومت حزب الله	۶۸
بخش هشتم: جذب و گسترش حامیان توسط حزب الله لبنان	۷۱
بخش نهم: میانه روی در رویکرد سیاسی حزب الله	۷۳
نتیجه گیری	۷۶
فصل چهارم	۷۷
بررسی نمایش قدرت سیاسی حزب الله در فضای سیاسی کشور لبنان (۲۰۰۰-۲۰۱۲) ..	۷۷
بخش اول: مقدمه	۷۷
بخش دوم: استراتژی حزب الله در سیاست داخلی لبنان	۷۸
بخش سوم: عوامل موفقیت حزب الله در عرصه سیاست داخلی	۸۱

پیشگفتار

فرهنگ شعارهای حزب الله، عاریت گرفته شده از قاموس انقلاب اسلامی ایران است. عنوان «حزب الله»، در عین حال که برگرفته از آیات قرآن است، از فرهنگ سیاسی ایران پس از انقلاب نیز نشأت گرفته است. سیر تکامل حزب الله و جذب آن در نظام سیاسی لبنان در چهارچوب تحلیلی نظریه جنبش اجتماعی آشکار می شود. تکامل حزب الله ناشی از تغییرات به وجود آمده در فرآیند شکل گیری، فرصت سیاسی و منابع قابل استفاده که از اجزا نظریه اجتماعی است، شکل گرفته است. حضور در فضای سیاسی لبنان و چگونگی ارتباط با ساختار سیاسی آن کشور یکی از مسائلی است که حزب الله پس از جنگ با اسرائیل درگیر آن شد. ساختار سیاسی لبنان، به دلایل مختلف از جمله حضور قومیت ها و مذاهب مختلف، در آن و نقش هر یک از آنها بر اساس قانون اساسی و نیز نفوذ غرب در آن کشور، ساختار بسیار پیچیده ای است. از نظر سیاسی نکته مهم در عملکرد حزب الله، اعلام پیوند استراتژیک دو جنبش «حزب الله» و «امل» بود. این اقدام هوشیارانه امل را روی هر گونه فتنه گری و نفوذ به درون طایفه شیعه در برابر دشمنان داخلی و خارجی بست. حزب الله با حفظ «استراتژی مقاومت» استراتژی های سیاسی را نیز در پیش گرفت و به بازیگری فعال در لبنان و منطقه تبدیل شد. حزب الله در انتخاباتهای مختلف توانست زیر لوای سیاست «ائتلاف» و «مصالحه» به توافق های مهمی دست یابد و نقشی اساسی در فضای سیاسی لبنان ایفا نماید و قدرت سیاسی خویش را به رخ کشد. در اساننامه حزب الله، به لبنان به عنوان مهد حزب الله اعتراف شده و در نتیجه هر نوع جدایی و فدرالی در این سرزمین را رد کرده و در حقیقت آنچه حزب الله لبنان را به جنبشی محبوب در بین لبنانی ها تبدیل کرده است بکار گرفتن سلاح و قدرت نظامی در برابر متجاوزان به خاک کشور لبنان می باشد. حمایت ایران از حزب الله، در واقع به منظور حفظ امنیت ملی خود است. چون هر گونه عقب نشینی حزب الله از مواضع خود، به ویژه خلع سلاح آن، به معنای فرو ریختن یکی از دیواره های اصلی دفاعی ایران در مقابل امریکا و اسرائیل است. اما در رابطه با حمایت سوریه از جنبش حزب الله باید گفت با توجه به سکولار بودن دولت سوریه، به نظر

می رسد این حمایت آنچنان پایدار نباشد چون در حمایت سوریه بر خلاف ایران که مبانی ایدئولوژیک و عقیدتی در آن دخیل است چنین وضعی مشاهده نمی گردد. همچنین حزب الله نقش پررنگی در دولت های مختلف لبنان ایفا نموده است. سقوط دولت های «فواد سینیوره» و «سعد حریری» و تشکیل دولت «نجیب میقاتی» از جمله این اقدامات بوده است.